

REDELIJKE AANPASSINGEN - standaardlijst

ALGEMEEN

stimuleren

- veel positieve aanmoediging
- begrip en respect
- expliciteren wat goed ging tijdens de les/de toets
- opdrachten worden voorgelezen
- leerkrachtnabijheid vergroten
- opgaven mondeling toelichten
- minder opgaven maken
- tijdsdruk wegnemen: toets, agenda invullen,...

werkhouding

- (visueel) dagschema aanbieden
- nood aan visuele ondersteuning
- beertjes van Meichenbaum op de bank
- plaats vooraan in de klas
- bank apart
- plaats dicht bij de leerkracht
- vaste plek

taakspanning/concentratie

- prikkelarme werkplek voorzien
- hoofdtelefoon
- wiebelkussen
- study buddy
- stressbal/tangle
- zandloper
- time-timer
- klokje
- meer tijd bij toetsen
- afdekkaart om beter te focussen
- nabijheid van de leerkracht
- opdrachten worden opgedeeld in kleinere delen

aangepast leertraject

- zorggroep wiskunde
- zorggroep spelling
- zorggroep taalbeschouwing
- curriculumdifferentiatie wiskunde
- curriculumdifferentiatie spelling
- curriculumdifferentiatie taalbeschouwing
- 1B-traject wiskunde
- 1B-traject taal
- compacten wiskunde (voortoets, beperkte instructie, verrijken)
- compacten spelling (voortoets, beperkte instructie, verrijken)
- compacten taalbeschouwing (voortoets, beperkte instructie, verrijken)
- uitbreidingsgroep (*kangoeroeklas*)

motoriek

- schrift oefenen op groot formaat
- hulpkart schrijfletters en/of hoofdletters
- schrijven met schrijfhulp of 3-hoekig potlood
- schrijven met stift of wasco i.p.v. potlood
- invullen agenda begeleiden
- kopie agenda i.p.v. zelf invullen
- typen i.p.v. schrijven: agenda, dictee,...
- bewegingsopdrachten visueel voorstellen door foto's, tekeningen of picto's

organisatie

- bankplan
- extra ladekastje/sorteerbakjes
- extra bank
- boeken per vak in een kleur gekaft
- boekentas-buddy
- boekentascontrole door lkr
- een schrift i.p.v. losse bladen

REDELIJKE AANPASSINGEN - standaardlijst

leren leren

- lessenschrift
- planning (leren) maken
- teksten (leren) structureren: fluo, onderstrepen,...
- mindmaps (leren) maken
- boomschema's (leren) maken

socio-emotioneel

- visueel teken (bv. rood/groen kaartje) om hulp te vragen
- bewaken dat andere kinderen het kind aanvaarden zoals het is
- groepswerk: het kind betrekken bij de groepssamenstelling
- groepswerk: vooraf de rol van het kind duidelijk afbakenen
- ander werk aanbieden om te leren inspannen, te leren falen
- groepswerk: groepsgrootte beperken (duo, trio,...)
- stille speeltijd
- extra kindcontacten
- ongepast gedrag altijd afkeuren, maar niet steeds bestraffen
- gedragskaart: gewenst gedrag belonen

REDELIJKE AANPASSINGEN - standaardlijst

TAAL

algemeen

- pre-instructie/-teaching
- verlengde instructie
- mini-klassikaal werken
- minder opgaven van eenzelfde oefening
- meer tijd bij toetsen
- toetsvragen visueel ondersteunen

spelling

- visueel dictee
- kopieerdictee
- gatendictee
- zinnendictee beperken tot woordendictee
- dictee kopiërend verbeteren
- strategiekaarten/algorithmes toelaten
- opzoekboekje spelling toelaten
- Z-schrift voor spelling

taalbeschouwing

- stappenplannen toelaten
- gebruik van hulpfiches toelaten (overzicht begrippen + vb.)

lezen

- lezen stimuleren: leeskaft met aangepast 'leesvoer'
- lezen stimuleren: leeskaart om lezen thuis te belonen
- (doorzichtige of voorgevormde) volgkaart voor lezen
- zingend lezen
- fluisterend analyseren
- duolezen
- tutorlezen
- teksten op voorhand laten lezen
- tekst regelmatig mondeling samenvatten
- tekst ondersteunen met foto's/illustraties
- vragen enkel op beschrijvend niveau; niet meer structurerend en evaluerend
- voorleessoftware toelaten (Sprint, Kurzweil)

luisteren/spreken/schrijven

- meerdere luisterbeurten toelaten
- spreken: publiek = kleinere groep
- spreken: publiek = enkel de leerkracht
- spreken/schrijven voor een jongere groep
- richtvragen aanbieden om spreken/schrijven voor te bereiden

REDELIJKE AANPASSINGEN - standaardlijst

WISKUNDE

algemeen

- pre-instructie/-teaching
- verlengde instructie
- mini-klassikaal werken
- minder opgaven van eenzelfde oefening
- meer tijd bij toetsen
- toetsvragen visueel ondersteunen

getallenkennis/bewerkingen

- concreet laten werken: voorwerpen, MAB, telramen
- structuurmodellen laten gebruiken: 100-veld, getallenlijn, breukenstroken,...
- tussenstappen laten noteren
- tafelkaart
- cijferen toelaten i.p.v. hoofdrekenen
- ZRM toelaten i.p.v. hoofdrekenen
- stappenplannen/strategiekaarten toelaten
- onderzoekboekje toelaten
- cirkelrekenen

meetkunde/meten(d) rekenen

- geruit kladpapier aanbieden
- op geruit A3 blad werken
- liniaal, geodriehoek met handvat

REDELIJKE AANPASSINGEN - standaardlijst

EXTRA AANPASSINGEN i.f.v.

ADHD

- fietsband/tennisballen aan bank- en stoelpoten (geluid)
- gemaakte afspraken visualiseren met picto's op de bank (bv. hand opsteken)
- anticiperen op minder gestructureerde activiteiten door deze te bespreken met het kind
- consequente aanpak met duidelijke grenzen en structuur
- duidelijke afspraken over beloningen en straffen
- aandacht van kind vragen door persoonlijk aan te spreken alvorens opdrachten te geven
- controleren of de opdracht begrepen is
- uitbarstingen proberen voorkomen door tijdig in te grijpen
- reactieprocedure "ongewenst gedrag" toepassen indien nodig
- denkkartaal met kind invullen na een uitbarsting
- kind aanmoedigen om zelf hulpvragen te stellen
- klasgenoten aanmoedigen om ongewenst gedrag te negeren
- gevoelensthermometer/gevoelsmonstertjes gebruiken
- vluchtroute aanbieden bij conflictsituaties op speelplaats

ASS

- visuele voorbereiding van activiteiten, uitstappen, enz.
- druk proberen vermijden
- visuele ondersteuning van afspraken en regels met picto's op de bank
- korte, duidelijke zinnen gebruiken
- de nodige informatie tijdig en gedetailleerd geven
- momenten voorzien om te ventileren, vragen te stellen, ...
- individuele daglijn
- non-verbale boodschappen toch ondersteunen met woorden
- vaste plek in de klas en de refter; liefst voor het hele schooljaar
- korte communicatie met de ouders
- een buddy (sociaal voelende leerling)
- letterlijk zeggen wat je echt bedoelt

Hoogbegaafdheid

- instructie zo kort mogelijk
- leren hulp vragen
- leren hulp aanvaarden
- contact met ontwikkelingsgelijken

dyscalculie

- bij toets: aantal opgaven beperken
- bij oefenen: aantal opgaven beperken
- éénduidige strategie toepassen voor 1 probleem
- bewerkingstekens altijd markeren
- formules en rekenvoordelen toelaten
- hulpfiches/stappenplannen/strategiekaarten leren gebruiken

DCD

- verzwaarde pen
- schrijfgereef vastmaken aan de bank
- aangepaste schaar
- geodriehoek met handgrip en/of antislip
- meetlat met handgrip en/of antislip
- enkel het nodige op de bank voorzien
- rubberen onderlegger
- werken op pc
- ondersteunen bij lessen muzische vorming
- proces beoordelen i.p.v. resultaat: bv. meetkundige tekening
- niet boos reageren op te grote eerlijkheid: leg uit waarom het niet gepast is
- ochtend- en avondroutine (bv. boekentas maken) op een rustig plekje/moment
- verwoorden wat je zelf of wat anderen voelen
- rustige plek in de klas/op de speelplaats/... om zich terug te trekken
- stappenplannen: bv. wat doe ik als ik boos ben
- gevoelensthermometer/gevoelsmonstertjes
- vluchtroute aanbieden bij conflictsituaties op speelplaats

REDELIJKE AANPASSINGEN - standaardlijst

dysfasie

- oogcontact bij communicatie
- tijd geven bij woordvindingsproblemen
- controleer of een gegeven opdracht begrepen werd
- bij de start van een taak op weg zetten
- visuele ondersteuning
- zorg voor veel herhaling
- (specifieke) woordenschat W.O./taal op voorhand aanbieden
- in te studeren woordpakketten vroeger mee naar huis geven
- letterlijk zeggen wat je echt bedoelt
- invullen agenda,... ondersteunen met buddy
- kind krijgt via de ouders de notities van de leerkracht
- duidelijk lettertype en grote regelafstand gebruiken
- rustige plek in de klas/op de speelplaats/... om zich terug te trekken

dyslexie

- extra leesbeurten
- duidelijk lettertype en grote regelafstand gebruiken
- notities van de lkr. om te studeren
- duolezen met een sterkere leerling
- luisterboeken
- vergrote teksten
- kortere toetsen
- de hoeveelheid woorden per woordpakket verminderen
- controledictee dispensereren
- overschrijven van een blad op de bank (niet van het bord)
- dictee typen op pc
- dictee typen op pc met spellingscorrector
- dictee met voorleessoftware
- hulpfiches/stappenplannen/strategiekaarten leren gebruiken

doven/slechthorenden

- bij kringgesprek kring maken
- jouw microfoon = de oren van het kind: *bv. bij groepswork op tafel leggen*
- luisteropdrachten niet op punten zetten
- luisteropdrachten: tekst (vergroot) aanbieden ter ondersteuning
- gebruik vingeralfabet
- extra verwerkingstijd aanbieden
- badmuts opzetten tijdens zwemles
- pre-teaching specifieke woordenschat
- spreekoefeningen enkel bij de juf
- buddy